

הסברים לפרק מילולית 2

התשובות הנכונות:

15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
2	4	2	3	1	4	2	2	4	2	2	3	1	2	3

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16
4	1	4	3	3	1	2	1	3	3	2	4	4	1	2

מילים וביטויים

1. התשובה הנכונה היא: (3).
פירוש הביטוי 'המרה את פיו' הוא: לא שמע בקולו.
2. התשובה הנכונה היא: (2).
פירוש הביטוי 'נכנס בעובי הקורה' הוא: עסק בנושא ביסודיות.
3. התשובה הנכונה היא: (1).
פירוש המילה 'מלעיזים' הוא: פוגעים בשמו הטוב של מישהו, מוציאים לו שם רע.
4. התשובה הנכונה היא: (3).
פירוש המילים 'משנה חשיבות' הוא: חשיבות כפולה.

אנלוגיות

5. התשובה הנכונה היא: (2).
קצר זה דבר בעל אורך מועט, וקצרצר זה דבר בעל אורך מועט מאוד. מה הקשר בין המילים? קצרצר זה קצר מאוד.
תשובה (1): מריר זה קצת מר, או מר במידה מועטה, אך לא מר מאוד. לא מתאים.
תשובה (2): זקיק זה דק מאוד, בדיוק כפי שקצרצר זה קצר מאוד. עשוי להתאים.
תשובה (3): תם הוא אדם ישר והגון ותמים הוא אדם ישר והגון שמאמין בקלות לכל דבר. אין כאן קשר של "מאוד" כמו בקשר המקורי. לא מתאים.

תשובה (4): שקיק הוא שק קטן. לא מתאים.

6. התשובה הנכונה היא: (2).

משהו שנארוז (למשל סוודר) הוא דבר שהוכנס לאריזה, לחבילה, לתרמיל. ומסע הוא סוג של טיול. מה הקשר בין המילים? דבר שנארוז הוא דבר שאורזים כהכנה ולקראת המסע.

תשובה (1): דבר שנאכל (למשל פשטידה) הוא דבר שאוכלים אותו בזמן ובמהלך הסעודה ולא לקראת או כהכנה לסעודה, כפי שאורזים דבר מה כהכנה למסע. לא מתאים.
תשובה (2): דבר ששונו (למשל נוסחאות) הוא דבר שמשננים כהכנה למבחן, ולמעשה במובן מסוים "אורזים" את הנוסחאות בראש לקראת המבחן, ממש כפי שאורזים את הסוודר בתרמיל כהכנה למסע. עשוי להתאים.

תשובה (3): דבר שתורגם (למשל סיפור), הוא דבר ששינו את השפה שבה הוא כתוב מאחת לאחרת. לא מתאים.

תשובה (4): מישו שקופח הוא מישהו שנהגו כלפיו באפליה. לא מתאים.

7. התשובה הנכונה היא: (4).

לשם הנוחות נטה את המילה להמחיש לפועל המחיש. מי שהמחיש הפך דבר מה למוחשי וברור באמצעות דוגמה. כבר בפירוש המילה הראשונה קיבלנו את הקשר בין המילים: מי שהמחיש השתמש בדוגמה (נשים לב שלא כדאי להשתמש במטבע הלשון השגור: "נתן דוגמה", שכן ה"נתינה" כאן היא בהשאלה בלבד).

תשובה (1): מי שהתמכר פיתח תלות גופנית/נפשית בדבר מה, למשל בסם. זה לא כמו שמי שהמחיש השתמש בדוגמה.

תשובה (2): מי שזכה קיבל פרס. לא מתאים.

תשובה (3): מי שביל הדביק בול על מכתב. לא מתאים.

תשובה (4): מי שתחם קבע תחום וגבול, ציין דבר מה מוגדר. וגדר היא משהו שבאמצעותו ניתן לתחום. מה הקשר בין המילים? מי שתחם השתמש בגדר בכדי ליצור תחום, בדיוק כפי שמי שהמחיש השתמש בדוגמה בכדי ליצור המחשה. מתאים.

8. התשובה הנכונה היא: (2).

בור הוא מישהו חסר השכלה וידע. מי שלימד גרם למישהו אחר לדעת. מה הקשר בין המילים? שמי שלימד גרם למישהו אחר להיות בעל ידע, כלומר לא להיות בור.

תשובה (1): תתרן הוא אדם חסר חוש ריח. מי שהריח הוא ככל הנראה לא תתרן. לא מתאים.

תשובה (2): מי שתיבל הפך משהו למתובל, כלומר ללא תפל, ממש כפי שמי שלימד גרם למישהו אחר לדעת, כלומר לא להיות בור. עשוי להתאים.

תשובה (3): מי שהחלים כבר אינו חולה. נשים לב שמי שמפסיק להיות חולה, הוא אותו אחד שהחלים, בעוד שמי שלימד גרם לאחר להפסיק להיות בור. לא מתאים.

תשובה (4): מי שהעתיק יצר עותק, כלומר יצר דבר מה שאינו מקורי, בדומה למי שלימד וכך גרם למישהו אחר לא להיות בור. עשוי להתאים.

אנו מתלבטים בין תשובות (2) ו-(4):

בתשובה (4) מי שהעתיק יצר עותק, כלומר יצר דבר מה שלא היה קיים ולא ביצע את הפעולה שלו על אובייקט בכדי לשנותו. לצורך העניין: הדבר המקורי לא השתנה ולא נעלם, אלא רק נוצר לו העתק. הבור השתנה והפך למשהו אחר: לבעל ידע. תשובה זו לא מתאימה.

בתשובה (2) מי שתיבל לקח דבר מה (נניח תבשיל), שהיה תפל ובאמצעות פעולת התיבול הפסיק את המצב בו התבשיל תפל והפך אותו למתובל, ממש כפי שמי שלימד לקח מישהו שהיה בור ובאמצעות פעולת הלימוד הפסיק את המצב בו אותו אדם בור והפך אותו לבעל ידע. זו התשובה הנכונה.

9. התשובה הנכונה היא: (2).

מי שהגיף הפך משהו לסגור (נניח את התריסים). פתוח זה לא סגור. מה הקשר בין המילים? שמי שהגיף הפך משהו ללא פתוח.

תשובה (1): מי שנימק, נתן נימוק והסבר ולכן יכול לגרום לאדם אחר להשתכנע, כלומר להיות משוכנע. חסר כאן הקשר הניגודי שקיים בצמד המקורי. לא מתאים.

תשובה (2): מי שהרגיע גרם למישהו אחר להיות רגוע, כלומר: גרם למישהו אחר שלא להיות נרעש, כפי שמי שהגיף הפך משהו ללא פתוח. עשוי להתאים.

תשובה (3): מי שהפיץ גרם למשהו להיות מופץ, כלומר גרם למשהו להיות מפורז. חסר כאן הקשר הניגודי שקיים בצמד המקורי. לא מתאים.

תשובה (4): מי שלחש הנמיד את קולו, כלומר למעשה במובן מסוים הפך את עצמו לפחות קולני. נשים לב שמי שלחש ביצע את הפעולה על עצמו (פועל עומד), בעוד שהגיף [כמו הרגיע בתשובה (2)], הם פעלים יוצאים בהם המבצע ביצע את הפעולה על דבר מה אחר. לא מתאים.

10. התשובה הנכונה היא: (4).

מישהו שנושע הוא מי שהושיעו/הצילו אותו, והצלה היא פעולה שבה מצילים מישהו והוא ניצל. מה הקשר בין המילים? מי שנושע הוא מי שנגרמה לו הצלה על ידי מישהו אחר.

תשובה (1): מי שנמכר היה חלק מעסקה, קשר זה אינו דומה לקשר שבצמד המקורי: לא ניתן לומר שמי שנמכר "נגרמה לו" עסקה. לא מתאים.

תשובה (2): מי שנחרד חש חרדה. האם ניתן לומר שמי שנחרד נגרמה לו חרדה, בדומה למי שנושע נגרמה לו הצלה? יתכן. יכול להתאים.

תשובה (3): מי שהתחבט התלבט בין אפשרויות שונות, ולמעשה התקשה להגיע לכדי החלטה. לא מתאים.

תשובה (4): מי שהתפרסם הפך להיות מפורסם ולמעשה ניתן לומר שנגרם לו **פרסום**. יכול להתאים.

אנו מתלבטים בין תשובות (2) ו-(4):

בתשובה (2): מי שנחרד חש בעצמן חרדה. נשים לב להבדל בין **נחרד** שזה מי שחש בעצמו חרדה, לבין "החריד" שזה גרם לאדם אחר חרדה. משום שמי שנושע הוא מישהו שאדם אחר הציל אותו, זו אינה התשובה הנכונה.

בתשובה (4): מי שהתפרסם הוא מי שאחרים פרסמו אותו ולכן גרמו לו ל**פרסום**, בדיוק כפי שמי שנושע אחרים הצילו אותו וגרמו לו להצלחה. זו התשובה הנכונה.

החלפת אותיות

11. התשובה הנכונה היא: (1).
השלשה המתאימה היא ד.ב.ק.
השלשה צ.ב.ע. מתאימה לתשובות (1) ו-(2) בלבד.
12. התשובה הנכונה היא: (3).
השלשה המתאימה היא נ.צ.ח.
השלשה ב.ק.ר. מתאימה לתשובות (3) ו-(4) בלבד.
13. התשובה הנכונה היא: (2).
השלשה המתאימה היא ת.כ.נ.
השלשה ח.מ.ר. מתאימה לתשובות (1) ו-(2) בלבד.
14. התשובה הנכונה היא: (4).
השלשה המתאימה היא ח.ל.פ.
השלשה פ.ע.ל. מתאימה לתשובות (3) ו-(4) בלבד.

השלמת השפטים

15. התשובה הנכונה היא : (2).
- מאחר שחובת האב לפרנס את צאצאיו נחשבה בעיני הכנסייה חובה שנגזרת מעצם היות האדם אב (כלומר : **האב חייב לפרנס**), כללה חובה זו את פרנסת צאצאיו שנולדו מחוץ לנישואים (כלומר : **את כל ילדיו, גם מחוץ לנישואים**). לכן נשים שילדו מחוץ למסגרת הנישואים יכלו לפנות לבית הדין של הכנסייה כדי לתבוע מהאב לסייע בפרנסת ילדיו (כלומר : **אכן הייתה לאותה נשים עילה לתביעה, לפי חוקי הכנסייה**).
16. התשובה הנכונה היא : (2).
- אחרי שהסברתי לאביב את החשיבות שבמחזור אשפה ביתית, הוא החל להשתמש בתחנות העירוניות לאיסוף פסולת למחזור (כלומר : **במקרה של אביב ההסברה עזרה לעודד מחזור**). למרות זאת, הטענה כי אין צורך בחקיקה וכי די בהגברת ההסברה בנושא המחזור נראית לי שגויה (כלומר : **לא די בהסברה בלבד, אלא יש צורך בחקיקה בנושא זה**).
17. התשובה הנכונה היא : (1).
- מה רבה הייתה אכזבתו של קובלנץ, כשגילה במחקרו אנשים אוכלי לוטוס שבריאיותם טובה (כלומר : **קובלנץ גילה שלוטוס יפה לבריאות**). "השקעתי שנים של עבודה בניסיון להוכיח כי הימנעות מאכילת לוטוס הכרחית לבריאות טובה (כלומר : **קובלנץ ניסה להראות שלוטוס לא בריא**), ועתה טפחה המציאות על פניי" (כלומר : **הוא גילה שהוא טועה, ומכאן אכזבתו**).
- הערה : "טפחה המציאות על פניו", הוא ביטוי שמתאר מצב שבו מישהו מגלה בצורה בלתי נעימה שהמציאות אינה כפי שחשב ולמעשה מתבדה ומתאכזב.
18. התשובה הנכונה היא : (4).
- כשחיפושית הטל מבקרת בפרחים בעלי צוף באיכות גבוהה, שבהם כדאי לה לחזור ולבקר, היא מסמנת אותם בריח גופה (כלומר : **ריח גופה של החיפושית הוא הסימן שלה לפרחים איכותיים**). לנוכח התחרות בין החיפושיות על מקורות המזון, נראה שאסטרטגיה זו יעילה למדי : מכיוון שהחיפושיות האחרות אינן מסוגלות לזהות את הסימון, (כלומר : **אכן הסימון יעיל בתחרות על מקורות המזון, משום שהוא מזוהה רק על ידי החיפושית המסמנת עצמה**), מצב זה משול למצב שבו אדם הנתקל בחנות ובה סחורה מעולה בכמות מצומצמת, חורת בזיכרונו את מיקומה אך אינו מפרסם זאת ברבים (כלומר : **גם האדם כמו החיפושית יוצר סימון שנגיש לו בלבד ולא לאחרים המתחרים על המוצר האיכותי**).

19. התשובה הנכונה היא : (4).

דמויות הילדים בשיריו של המשורר לויך בדרך כלל מדברות בשפה ילדותית, שהיא דלה ובעלת תחביר פשוט (כלומר : **הילדים בשיריו מדברים בשפה פשוטה**). מאפיין זה הוא ביטוי להשקפתו של לויך, אשר ביקש להעשיר את לשונם של קוראיו, אך לא במחיר פגיעה באמינותן של הדמויות בשיריו (כלומר : **אכן לויך מקפיד על אמינות הדמויות ולפיכך ילדים בשיריו מדברים בשפה פשוטה**). לכן הסתפק לויך במתן שפה גבוהה בפיהן של דמויות המבוגרים בשיריו (כלומר : **וכך למעשה הצליח לויך להעשיר את לשונם של קוראיו מבלי לפגוע באמינות הדמויות**).

היגיון

20. התשובה הנכונה היא : (2).

נתון כי :

- אלי נמוך מהרופא וגבוה מגדליה.
- הטבח נמוך מבוריס וגבוה מהצייר.

נעזר בסרטוט שבו נתאים בין אדם למקצוע (טבלה) וגם נדרג את השלושה על-פי גובהם (שלוש שורות לטבלה מהגבוה לנמוך).

הנתון הראשון : אם אלי נמוך מהרופא וגבוה מגדליה הרי שהוא לא הכי גבוה וגם לא הכי נמוך ולפיכך שני בגובהו. אם כך נמקם את אלי במרכז הטבלה, את הרופא מעליו ואת גדליה מתחתיו :

שם	מקצוע
	רופא
אלי	
גדליה	

הנתון השני : אם הטבח נמוך מבוריס וגבוה מהצייר, גם כאן נסיק שהטבח הוא השני בגובהו ולפיכך נמקם את הטבח במרכז, את בוריס מעליו ואת הצייר מתחתיו :

שם	מקצוע
בוריס	רופא
אלי	טבח
גדליה	צייר

אם כך, התשובה הנכונה היא : (2).

21. התשובה הנכונה היא : (3).

בשאלה זו אנו מתבקשים לקבוע מה לא יתכן שיש. כלומר : קיומו של מי מהפריטים שבתשובות סותר את הכללים הנתונים בשאלה.

ניגש אל הפריטים שבתשובות ונבדוק מה הכללים מספרים על כל אחד מהם, כאשר עלינו למצוא פריט היוצר סתירה (כלומר מכיל תכונה והיפוכה) :

תשובה (1) : משקה טעים שאינו מתוק – על-פי הכלל השני משקה טעים הוא צונן, ועל-פי הכלל הראשון מי שאינו מתוק אינו מיץ פירות, כלומר הפריט שלפנינו הוא משקה טעים וצונן, שאינו מתוק ואינו מיץ פירות. אין סתירה. נפסול תשובה זו.

תשובה (2) : משקה מתוק וטעים שאינו מיץ פירות – מהכלל הראשון אין כל מידע שניתן להפיק לגבי פריט זה. ואילו על-פי הכלל השני משקה טעים הוא צונן. כלומר הפריט שלפנינו הוא משקה מתוק, טעים וצונן שאינו מיץ פירות. אין סתירה. נפסול תשובה זו.

תשובה (3) : מיץ פירות מתוק שאינו צונן – על-פי הכלל הראשון כל מיץ פירות הוא מתוק וגם טעים, ולכן פריט זה חייב להיות טעים (כי הוא מיץ פירות). על-פי הכלל השני משקה טעים הוא צונן, אך נתון שהוא לא צונן. התקבלה סתירה, זו התשובה הנכונה.

תשובה (4) : מיץ פירות צונן וטעים – על-פי הכלל הראשון מיץ פירות הוא מתוק וטעים, ועל-פי הכלל השני משקה טעים הוא צונן. כלומר הפריט שלפנינו הוא מיץ פירות מתוק, צונן וטעים. אין סתירה. נפסול תשובה זו.

22. התשובה הנכונה היא : (3).

בשאלה זו עלינו לקבוע מה יכול להיות ההסבר שמציעה טל לכך ששדונים בתרבות המערבית מצוירים בתור בעלי כפות רגליים גדולות. הסבר זה אמור להתבסס על אותו ההיגיון שלפיו קבע גל את קביעתו. אם כן, לשם כך נבין מהו ההיגיון שהנחה את גל : גל מנסה לקבוע מדוע דמות הליצן בתרבות המערבית מאופיינת בכרס עגולה ובאף אדום. ההסבר שלו נעוץ בכך שדמות הליצן היא למעשה חיקוי של דמות אמיתית, הלא הוא השתיין, שאפו אדום וכרסו עגולה מסיבות רציונליות (השתייה), והוא מתנהג כליצן. מכיוון שטל משתמשת באותו ההיגיון הרי שעליה להראות כי מאפייני השדונים (הלא הם כפות הרגליים הגדולות), הם למעשה חיקוי של דמות אמיתית, שנראית כבעלת מאפיין זה מסיבות רציונליות. את ההסבר הזה ניתן למצוא בתשובה (3) : השדונים הראשונים צוירו בהשראת הצוענים, שנחשבו עושי כשפים (כלומר התנהגו כשדונים) ונעלו נעליים גדולות ממידתם (כלומר חיקוי מאפיין של דמות אמיתית) וזאת בכדי שיוכלו ללבוש כמה זוגות גרביים להגנה מפני הקור (סיבה רציונלית למאפיין זה).

23. התשובה הנכונה היא : (1).

נתונים :

- גילה עשויה לפחד רק ממי שלא מפחד ממנה.

- חזי עשוי לפחד רק ממי שמפחד מגילה.

עלינו למצוא איזה מהמצבים המתוארים בתשובות **אינו יתכן**, כלומר יוצר סתירה עם הנתונים. נבדוק כל מצב נתון בתשובות לאור הנתונים, נחפש מצב שנוצרת בו סתירה פנימית.

תשובה (1) : גילה וחזי מפחדים מהוגו – במצב זה מתרחשים שני דברים : גילה מפחדת מהוגו וחזי מפחד מהוגו.

גילה מפחדת מהוגו. על-פי הנתון גילה עשויה לפחד רק ממי שלא מפחד ממנה. אם כך, מכיוון שהיא מפחדת מהוגו הרי שהוגו לא מפחד ממנה.

חזי מפחד מהוגו. על-פי הנתון חזי עשוי לפחד רק ממי שמפחד מגילה. אם כך, מכיוון שחזי מפחד מהוגו הרי שהוגו מפחד מגילה.

התקבל מצב שבו הוגו גם לא מפחד מגילה וגם כן מפחד מגילה. כלומר התקבלה סתירה, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (2) : גילה וחזי אינם מפחדים מהוגו – במצב זה מתרחשים שני דברים : גילה אינה מפחדת מהוגו וגם חזי אינו מפחד מהוגו.

גילה אינה מפחדת מהוגו. אך המידע הוא לגבי אנשים שגילה עשויה לפחד מהם, ולכן אין כל מידע לגבי מצב זה.

חזי אינו מפחד מהוגו, ובדומה גם כאן המידע הוא לגבי אנשים שחזי עשוי לפחד מהם, ולכן אין כל מידע לגבי מצב זה. כלומר, אין סתירה. נפסול תשובה זו.

תשובה (3) : רק גילה מפחדת מהוגו – כלומר גם במצב זה מתרחשים שני דברים : גילה מפחדת מהוגו וחזי אינו מפחד ממנו.

גילה מפחדת מהוגו. על-פי הנתון גילה עשויה לפחד רק ממי שלא מפחד ממנה. אם כך, מכיוון שהיא מפחדת מהוגו הרי שהוגו לא מפחד ממנה.

חזי אינו מפחד מהוגו, אך המידע הוא לגבי אנשים שחזי עשוי לפחד מהם, ולכן אין כל מידע לגבי מצב זה. אין סתירה ולפיכך נפסול תשובה זו.

תשובה (4) : רק חזי מפחד מהוגו – כלומר גם במצב זה מתרחשים שני דברים : חזי מפחד מהוגו וגילה אינה מפחדת מהוגו.

חזי מפחד מהוגו. על-פי הנתון חזי עשוי לפחד רק ממי שמפחד מגילה. אם כך, מכיוון שחזי מפחד מהוגו הרי שהוגו מפחד מגילה.

גילה אינה מפחדת מהוגו אך המידע הוא לגבי אנשים שגילה עשויה לפחד מהם, ולכן אין כל מידע לגבי מצב זה. אין סתירה ולפיכך נפסול תשובה זו.

24. התשובה הנכונה היא: (2).

השטיחים בחדריהם של מאיר וציונה נקנו באותו זמן, אך השטיחים בחדרה של ציונה נראים בהירים יותר. מאיר הסיק מכך כי ההבדל במראה השטיחים נובע מהעובדה שהשטיחים בחדרה של ציונה דהויים יותר, עקב חשיפה ממושכת לאור שמש רב יותר. עלינו לקבוע איזו מהעובדות הבאות **לא תחליש** את מסקנתו של מאיר.

תשובה (1): מחליש. תשובה זו מציגה הסבר חלופי לעובדה שהשטיחים בחדרה של ציונה דהויים יותר. ההסבר החלופי: הסיבה לדהיית הצבע היא בשל בלאי שנובע מכך שציונה מקבלת בחדרה מבקרים רבים יותר ממאיר. כלומר: יתכן שהשטיחים נראים בהירים יותר בשל שימוש רב יותר ולא בשל החשיפה המוגברת לאור, כפי שסבר מאיר.

תשובה (2): לא מחליש ולא מחזק. לפי עובדה זו כל השטיחים בבניין עוברים ניקיון בחומר חריף שגורם לדהיית צבעם. אקט זה אמנם מזרז את תהליך הדהייה, אך עושה זאת באופן שווה על כל השטיחים, משמע: השטיחים של מאיר וציונה מושפעים באופן שווה מהניקוי. עובדה זו עדיין לא מספקת הסבר מדוע השטיחים של ציונה דהויים יותר משל מאיר, משום שאינה מתייחסת להבדל בין השטיחים. עובדה זו אינה מחזקת ואינה מחלישה את המסקנה של מאיר ולפיכך זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): מחליש. תשובה זו מציגה הסבר חלופי לעובדה שהשטיחים בחדרה של ציונה נראים בהירים יותר. ההסבר החלופי: בחדרה של ציונה יש אור מסוים שגורם לבגדים (או אריגים לצורך העניין), להיראות בהירים יותר. כלומר: יתכן שהשטיחים אינם דהויים כפי שסבר אלא רק נראים בהירים יותר בשל האור.

תשובה (4): מחליש. תשובה זו שומטת את בסיס המסקנה של מאיר. מאיר מסיק מסקנה לגבי ההבדלים בין השטיחים שבחדרו והשטיחים שבחדרה של ציונה, הווה אומר: הוא מבסס את המסקנה שלו על כך שמדובר בשטיחים מסוימים: השטיחים של ציונה הם אלו שדוהים בגלל חשיפה מרובה לאור שמש, והשטיחים שלו פחות. אולם מעובדה זו נובע כי לא בהכרח מדובר על אותם שטיחים: משום שהשטיחים בבניין מסודרים בכל שבוע בסדר אקראי הרי שאין בכלל דבר כזה "השטיחים של ציונה והשטיחים של מאיר".

הבנת הנקרא

25. התשובה הנכונה היא: (1).

התיאור של לידת הגיבור מגיע תוך כדי סיפור שעוסק בנעוריו של הגיבור. כלומר הוא תיאור של התרחשות שממוקמת מוקדם יותר בסדר הכרונולוגי של הדברים המתוארים. על-פי הקטע בשורה 11: "**אנאלפסיס** הוא הצגתו של אירוע מסוים בטקסט לאחר שכבר נמסרו אירועים מאוחרים ממנו", ובנוסף בשורות 12-13: "**האנאלפסיס בדרך כלל מספק אינפורמציה על עברה של דמות שנוכרת בטקסט**".

26. התשובה הנכונה היא : (3).

על-פי הקטע בשורה 12: **"פרולפסיס** הוא מסירתו של אירוע לפני שנמסרו אירועים מוקדמים ממנו", כלומר: הפרולפסיס הוא למעשה גילוי מוקדם על אירוע מסוים שעתיד להתרחש בהמשך הרצף הכרונולוגי של האירועים ולפיכך זוהי הסיבה שהוא מונע את סוג המתח הנוצר מהשאלה "מה הדבר שעתיד לקרות", שהרי הוא פשוט מגלה לנו מהו דבר זה. או בלשון תשובה (3): האירוע שעתיד להתרחש נמסר בשלב מוקדם יחסית בסיפור.

27. התשובה הנכונה היא : (3).

האפקט המפתיע המתואר בשורה 23, מובא על-פי הקטע כדוגמה לאקט ההאצה. כפי שמתואר בשורות 22-23: **"לתיאור חטוף של אירוע משמעותי בסיפור יכול להיות אפקט מפתיע או מזעזע על הקורא"**. אם כך, נחפש בתשובות דוגמא למקרה של אירוע משמעותי שמתואר באופן חטוף: דוגמה כזו מופיעה בתשובה (3): תיאור קצר של מלחמה עקובה מדם.

28. התשובה הנכונה היא : (4).

בשאלה זו אנו מתבקשים להגדיר, באמצעות המונחים המתוארים בקטע, את המעבר בין שני המשפטים: **"יעקב נישא לסוזן בינואר 1999. בנם שרגא נולד בינואר 2001"**. נבחן את המונחים שבתשובות לאור הגדרתם בקטע:

תשובה (1): אנאלפסיס: על-פי הקטע בשורה 11: **"אנאלפסיס הוא הצגתו של אירוע מסוים בטקסט לאחר שכבר נמסרו אירועים מאוחרים ממנו"**, כלומר הוא תיאור של התרחשות שממוקמת מוקדם יותר בסדר הכרונולוגי של הדברים המתוארים: קפיצה אחורה בזמן. מונח זה לא יכול לתאר את המעבר בין שני המשפטים וזאת משום שהוא מעבר של התקדמות קדימה בזמן מ-1999 ל-2001. נפסול תשובה זו.

תשובה (2): הפוגה תיאורית: הפוגה תיאורית היא מונח שמתייחס לקצב האיטי ביותר שבו מתרחשת העלילה, וכפי שמתאר הקטע בשורה 21: **"הפוגות תיאוריות אלה מקרים שבהם הטקסט מפסיק לזמן מה לתאר התרחשויות ומאורעות, ועובר, למשל, לתיאור של מקום"**. מונח זה לא יכול לתאר את המעבר בין שני המשפטים, שכן בין שני המאורעות הנתונים אין כל תיאור. נפסול תשובה זו.

תשובה (3): תמצות: כפי שמסביר הקטע בשורות 27-28, תמצות היא תופעה שבה: **"התרחשות שאירעה פעמים רבות מתוארת רק פעם אחת"**. מונח זה לא יכול לתאר את המעבר בין שני המשפטים משום שיש נתק בין המשפט הראשון לשני, לא מדובר בהתרחשות שאירעה פעמים רבות ומתוארת רק פעם אחת, אלא בשתי התרחשויות שאין כל תיאור לגבי מה שקורה בזמן שעובר ביניהן. נפסול תשובה זו.

תשובה (4): פסיחה: על-פי הקטע הקצב המהיר ביותר מושג על ידי פסיחה, ובשורות 19-20: **"פסיחה מתרחשת כאשר מְשָׁךְ כלשהו של התרחשויות אינו מוזכר כלל בטקסט, כלומר הטקסט 'מדלג' עליו"**. והרי זהו בדיוק המעבר בין שני המשפטים שלפנינו: מה עבר על יעקב

וסוזן בשנתיים שעברו מאז שנישאו ועד שנולד בנם שרגא? לא נדע לעולם, וזאת משום שהכותב בחר לפסוח על כך.

29. התשובה הנכונה היא: (1).

נבדוק מה מתואר בקטע המצוטט, ונבחן האם מדובר בתופעה השייכת בעיקר לדיון בסדר, קצב ואו תדירות.

בקטע יש שלוש אמירות: 1. חתונתם של ג'ון ומליסה נערכה ברוב פאר והדר. 2. בעוד זמן קצר יגיעו נישואיהם אל קצם המר. 3. בינתיים הוגשו כוסות שמפניה לאורחים. דיון בסדר - האמירה הראשונה והאחרונה שייכות לאותו רצף זמן כרונולוגי: יש חתונה ומוגשת שמפניה. האמירה האמצעית קוטעת את רצף הזמן הכרונולוגי בכדי לתת לנו מבט מתוך הווה אל העתיד, זוהי דוגמה לפרולפסיס שהוא למעשה גילוי מוקדם על אירוע מסוים שעתיד להתרחש. כלומר מדובר בתופעה השייכת לדיון בסדר.

דיון בתדירות - נוגע ליחס בין כמה פעמים דובר על אירוע מסוים בהשוואה לכמה פעמים הוא התרחש במציאות של הסיפור, בקטע המתואר אין חזרה, כלומר מצב שבו התרחשות שאירעה פעם אחת מתוארת כמה פעמים, וגם אין תמצות שהוא מצב שבו התרחשות שאירעה מספר פעמים מתוארת רק פעם אחת. ולכן לא ניתן לומר שיש דיון בתדירות באופן מיוחד.

דיון בקצב - קצב נוגע למושגים: האטה, האצה ופסיחה. האירועים שבקטע הנדון לא מתוארים בקצב שונה מהתרחשותם במציאות. נשים לב שגם אין פסיחה: פסיחה היא מצב שבו הכותב מוותר ומדלג לגמרי על משך של התרחשות. אין בהכרח פסיחה על האירועים שעתידים להתרחש בין החתונה ועד לסיום הנישואים: סופם הקרוב של הנישואים רק הוזכר כפרולפסיס והכותב מיד חוזר לתאר את ההתרחשות בהווה (הגשת השמפניה), כלומר צפוי שהוא ימשיך לגלול את רצף ההתרחשויות. אם כן, ניתן לקבוע כי התופעה שלפנינו שייכת בעיקר לדיון בסדר.

30. התשובה הנכונה היא: (4).

נבדוק את הטענות שבתשובות על-פי הנאמר בקטע:

תשובה (1): בכל מקרה של אנאלפסיס תהיה גם האצה – על-פי הקטע בשורה 11: *"אנאלפסיס הוא הצגתו של אירוע מסוים בטקסט לאחר שכבר נמסרו אירועים מאוחרים ממנו"*, כלומר הוא תיאור של התרחשות מהעבר בתוך רצף תיאור ההווה. על-פי הקטע בשורות 17-18: *"אפקט של האצה יושג כאשר קטע קצר יחסית בטקסט ייקדש לתיאור אירועים שנמשכו פרק זמן ארוך יחסית"* כלומר הוא מתייחס למידת ההרחבה. האנאלפסיס הוא מונח שמתייחס לזמן: לרצף לא כרונולוגי, ואילו האצה הוא מונח המתייחס לקצב ולכן ניתן לבצע אנאלפסיס ללא האצה כך למשל אם תיאור ההתרחשות מהעבר יהיה מפורט מאוד.

תשובה (2): בכל מקרה של פרולפסיס תהיה גם האטה - טענה זו אינה נכונה מסיבות דומות לטענה שבתשובה (1): פרולפסיס הוא מונח הקשור בזמן וברצף הכרונולוגי: תיאור

של דבר שעתיד לקרות בתוך תיאור רצף התרחשויות ההווה, והאטה היא מונח הקשור לקצב: תיאור מפורט של התרחשות שולית. ניתן לבצע פרולפסיס ללא האטה: כך למשל אם הגילוי לגבי העתיד כולל אמירה תמציתית ביותר בנוגע לאסון גדול שיקרה.

תשובה (3): בכל מקרה של האצה יהיה גם תמצות – האצה מתייחסת לקצב: תיאור קצר של מאורע חשוב. תמצות מתייחס לתדירות: חזרה אחת על מאורע שהתרחש מספר רב של פעמים. ניתן לבצע האצה ללא תמצות, וזאת על ידי תיאור כל הפעמים שבהם התרחש מאורע חשוב מסוים, אך באמצעות האצה, כלומר הקדשת פרק זמן קצר מהקטע לכל אחת מהתרחשויות שארכה בפועל זמן רב.

תשובה (4): פסלנו את שלוש הטענות ולכן ניתן לקבוע כי שום טענה מהטענות הללו אינה משתמעת מן הקטע.